

UPPSALA
UNIVERSITET

Nationellt centrum för kvinnofrid

National Centre for Knowledge
on Men's Violence against
Women

SE-751 85 Uppsala

Besöksadress/Visiting address:
Akademiska sjukhuset
Ingång 17

Uppsala University Hospital
Entrance 17

Telefon/Phone:
018-611 27 93
+46 18 611 27 93

Telefax/Fax:
018-50 73 94
+46 18 50 73 94

www.nck.uu.se

n.n@nck.uu.se

Skolverkets Dnr. 2018:01394

**Nationellt centrum för kvinnofrids (NCK) synpunkter på
Skolverkets förslag till ändringar i läroplanerna för grundskolan,
grundsärskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan,
gymnasiesärskolan och den kommunala vuxenutbildningen vad
gäller kunskapsområdet sex och samlevnad.**

I uppdraget ska Skolverket särskilt beakta att frågor om hedersrelaterat våld och förtryck, samtycke och pornografi omfattas av sex- och samlevnadsundervisningen.

Synpunkter från NCK sammanställs av Uppsala universitet som ska yttra sig över förslagen till Skolverket.

Skolan ska erbjuda alla elever en likvärdig utbildning och i läroplanen ska övergripande mål och riktlinjer beskrivas. Det övergripande målet för svensk jämställdhetspolitik är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. För utbildning anges att kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling. I förslaget med förtydligande av arbetet med jämställdhet föreslår NCK att jämställdhetsperspektivet ska prägla alla insatser och vara integrerat i det dagliga arbetet för att främja alla elevers lika rättigheter och möjligheter.

Sex och samlevnad är ett kunskapsområde som ska samordnas och bedrivs ämnesövergripande i skolan och genom alla årskurser. Förslag till förtydligande av sex och samlevnad har medfört en ändring till *sex och relationer* för att betona relationer i ett större perspektiv och på fler nivåer vilket är positivt.

Följande definition ska vara vägledande för arbetet i skolan och de frågor som särskilt skulle beaktas i uppdraget blir därmed uppmärksammade och NCK föreslår att det förtydligas:

Rätten till en sexualitet fri från fördomar, diskriminering, våld eller tvång är grundläggande för individens upplevelse av hälsa och välbefinnande. För att uppnå sexuell och reproduktiv hälsa krävs erkännande av sexuella och reproduktiva rättigheter, som baseras på mänskliga rättigheter för alla att:

- *respekteras i sin kroppsliga integritet, sitt privatliv och sitt personliga självbestämmande*

- *fritt få definiera sin egen sexualitet, inklusive sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck*
- *avgöra om och när man vill vara sexuellt aktiv*
- *välja sina sexualpartners*
- *ha säkra och njutbara sexuella upplevelser*
- *välja om, när och med vem äktenskap ska ingås*
- *avgöra om, när och hur man vill ha barn och hur många barn man vill ha*
- *under hela livet ha tillgång till information, resurser, tjänster och det stöd som krävs för att uppnå det ovanstående, utan risk för diskriminering, tvång, utnyttjade och våld.*

I förslagen lyfts också skolans ansvar för att elever ska få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Om otryggheten beror på att det förekommer våld i familjen kan NCK:s stödtelefon *Kvinnofridslinjen* vara ett stöd för personalen.

Uppsala, 2019-04-09

Åsa Witkowski
Verksamhetschef
Nationellt centrum för kvinnofrid
Uppsala universitet